

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๗๗๖

ที่ กษ ๐๔๐๔/ว มธ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง แนวปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐
ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กรุงเทพมหานคร
ผู้อำนวยการกองกำกับ การสอบบัญชีสหกรณ์

ด้วยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ง.) ได้จัดทำแนวปฏิบัติ การรายงานธุรกรรมสำหรับสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ และแนวทางปฏิบัติการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ สามารถรายงานธุรกรรม ต่อสำนักงาน ป.ง. ได้อย่างถูกต้อง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์พิจารณาแล้ว เพื่อให้ผู้สอบบัญชีได้ทราบแนวปฏิบัติของผู้มีหน้าที่ รายงานการทำธุรกรรม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานสอบบัญชีสหกรณ์ จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติตามกฎหมาย ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน ได้แก่ แนวปฏิบัติการรายงานธุรกรรม สำหรับสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ และแนวทางปฏิบัติการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ ผู้สอบบัญชี และผู้เกี่ยวข้องทราบต่อไป

(นายโอภาส ทองยงค์)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวปฏิบัติเรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับสถาบันการเงิน ประเภท สหกรณ์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ สามารถรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างถูกต้องตามที่กฎกระทรวง และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนด

บทนำ

สหกรณ์ เป็นสถาบันการเงิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรม ๓ ประเภท^๑ โดยได้แก่ ธุรกรรมที่ใช้เงินสด ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน และ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งหลักเกณฑ์ในการกำหนดวงเงิน และประเภทธุรกรรม ปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒^๒

ทั้งนี้ สถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ เป็นแหล่งออมเงินและการลงทุนที่มีระบบการจัดการอย่างง่าย และมีกลุ่มลูกค้า ได้แก่สมาชิกซึ่งอยู่ในพื้นที่จำกัดหรือองค์กร สหกรณ์เป็นสถาบันการเงินเนื่องมาจากมีลักษณะขององค์กรที่เป็นแหล่งรวบรวมและบริหารจัดการเงินของสมาชิกจำนวนมาก สหกรณ์หนึ่งๆ อาจมีเงินหมุนเวียนในสหกรณ์มูลค่าถึงพันล้านบาทขึ้นไป และประเทศไทยมีสหกรณ์จำนวนมาก ซึ่งทำให้สหกรณ์แม้จะเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นด้วยความสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์เน้นการออมและช่วยเหลือสมาชิก แต่ผลของการก่อตั้งก็ทำให้เกิดการขยายวัตถุประสงค์จากการออมอย่างพอเพียงของสมาชิกซึ่งเริ่มแรกเป็นเพียงชาวบ้านในท้องถิ่น มาเป็นการลงทุนของสมาชิกที่มีฐานะและอาจมีการขยายความเป็นสมาชิกไปถึงประชาชนที่อยู่นอกพื้นที่จำกัด ดังนั้นในปัจจุบัน สหกรณ์ถือเป็นแหล่งเงินหมุนเวียนจำนวนมาก ซึ่งยังไม่มีมีการกำกับดูแลในเรื่องการบริหารเงินอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการก่อตั้งสหกรณ์ยังคงตั้งอยู่ในแนวคิดที่ว่า สหกรณ์เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิก มากกว่าการพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ว่า สหกรณ์เป็นแหล่งลงทุนและการแสวงหาผลกำไรขององค์กร หรือกลุ่มคนที่มีเงินทุนและอำนาจในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ ในมุมมองของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สหกรณ์ เป็นสถาบันการเงินที่มีอาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินได้ จึงได้กำหนดให้สหกรณ์ต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงต้องมีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมด้วย ดังนั้นเพื่อให้สหกรณ์ สามารถรายงานการธุรกรรมได้อย่างถูกต้อง สำนักงานจึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับ สหกรณ์ ฉบับนี้

^๑ มาตรา ๑๓ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

^๒ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎกระทรวง “กำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๔” และ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓(พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ .

คำนิยาม

“ลูกค้ำ” หมายถึง บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสหกรณ์ กรณีนี้ก็คือ สมาชิกสหกรณ์ทุกประเภท ไม่ว่าความเป็นสมาชิกนั้น จะมีกำหนดระยะเวลาอันจำกัดหรือไม่ สหกรณ์อื่นมากู้ยืมหรือเปิดบัญชีกับสหกรณ์ หรือบุคคลใดๆ ที่มีการสร้างความสัมพันธ์กับสหกรณ์

“ลูกค้ำที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายถึง บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่มีการทำธุรกรรมกับสหกรณ์ โดยไม่มีสถานภาพความเป็นสมาชิกกับสหกรณ์ เช่น ผู้ได้ผลประโยชน์กรณีสมาชิกถึงแก่กรรม กรณีมาทำธุรกรรมแทนสมาชิกโดยไม่ได้มีการมอบฉันทะหรือมอบอำนาจอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกมาซื้อสินค้า (ปุ๋ย น้ำมัน ผลิตผลของสหกรณ์) จากสหกรณ์ เป็นต้น

“ธุรกรรมที่ใช้เงินสด”^๓ หมายถึง ธุรกรรมที่สมาชิกถือเงินสดมาทำธุรกรรม ดำเนินการต่อสหกรณ์ หรือ ธุรกรรมที่ลูกค้ำได้รับเงินสดจากสหกรณ์อันเป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นมูลค่าต่างๆ อาทิ การนำเงินสดมาซื้อหุ้นสหกรณ์ การรับเงินสดอันเป็นเงินปันผลจากการถือหุ้น การรับเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ เป็นต้น

“ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องทรัพย์สิน”^๔ หมายถึง ธุรกรรมที่ลูกค้ำดำเนินการกับสหกรณ์ โดยมีการนำอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ที่มีมูลค่า เป็นวัตถุประสงค์ในการทำธุรกรรมนั้นๆ ซึ่งหากปราศจากทรัพย์สินดังกล่าว ธุรกรรมที่ลูกค้ำประสงค์จะดำเนินการกับสหกรณ์ ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้

“ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย”^๕ หมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑ หลักการในการพิจารณา “ธุรกรรมที่ต้องรายงาน”

สหกรณ์ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมถึงกฎกระทรวงและประกาศที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

“สหกรณ์ที่มีทุนดำเนินการซึ่งมีมูลค่าหุ้นรวมตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป และมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงิน ใ้กู้ ให้สินเชื่อ รับจํานอง จํานําทรัพย์สิน หรือจัดให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด”

สหกรณ์ที่มีทุนจดทะเบียนตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต่อสำนักงานตามมาตรา ๑๓

ธุรกรรมที่สหกรณ์มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงานฯ หมายถึงธุรกรรมที่มีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ก. ธุรกรรมของลูกค้ำ กล่าวคือ เป็นธุรกรรมที่ลูกค้ำประสงค์ที่จะดำเนินการ เพื่อประโยชน์ของลูกค้ำโดยตรง ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันการเงิน หรือการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน

^๓ เป็นธุรกรรมประเภทที่มีการกำหนดวงเงินในการรายงาน

^๔ เป็นธุรกรรมประเภทที่มีการกำหนดวงเงินในการรายงาน

^๕ เป็นธุรกรรมที่ไม่จำกัดวงเงินและประเภทในการรายงาน

ข. ธุรกรรมที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์การยกเว้น ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ กล่าวคือ เป็นธุรกรรมที่ไม่อยู่ในกลุ่ม “ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน” ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ทั้งนี้ หากธุรกรรมที่เกิดขึ้น ตรงกับหลักเกณฑ์ทั้งสองประการข้างต้น สหกรณ์จะต้องรายงานธุรกรรมดังกล่าวตามวงเงินหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๒ ประเภทธุรกรรมที่ต้องรายงาน

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีการแบ่งประเภทธุรกรรมออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ธุรกรรมที่ใช้เงินสด ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สำหรับการทำให้ธุรกรรมระหว่างสหกรณ์กับลูกค้าซึ่งได้แก่ สมาชิกทุกประเภท รวมถึง ผู้ที่ไม่ใช่สมาชิก แต่มีการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับสหกรณ์ อาจพิจารณาลักษณะของธุรกรรมแต่ละประเภทได้ดังนี้

(๑) ธุรกรรมที่ใช้เงินสด อาจได้แก่ การที่ลูกค้าถือเงินสดมาชำระค่าหุ้น มาฝากเข้าบัญชีออมเงินที่ตนเปิดไว้กับสหกรณ์ มาชำระหนี้เงินกู้ยืม ไถ่ถอนทรัพย์สินจำนองหรือจำนำ หรือในทางกลับกัน ลูกค้าเป็นฝ่ายมารับเงินสดจากสหกรณ์ อาจเป็นเงินที่สหกรณ์อนุมัติปล่อยกู้ เงินปันผล หรือเงินที่ลูกค้าขอถอนจากบัญชีการออม เงินค่าหุ้นที่ลูกค้ามาขายคืน เป็นต้น

(๒) ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาจได้แก่ การทำนิติกรรมสัญญา ที่มีทรัพย์สินประเภท อสังหาริมทรัพย์ (เช่น ที่ดิน อาคาร บ้าน) หรือสังหาริมทรัพย์ (เฉพาะ เรือ รถ เครื่องจักรกลที่มีการจดทะเบียน) เป็นหลักประกันในการกู้ยืม รวมถึงการไถ่ถอนทรัพย์สินดังกล่าว หรือการปลดหนี้เหนือทรัพย์สินดังกล่าว หรือการทำนิติกรรมสัญญาที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนมือของทรัพย์สิน หรือการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือการทำธุรกรรมใดๆที่ทำให้ทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง

(๓) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ได้แก่

(๓-๑) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น การทำธุรกรรมที่มีเจตนาแยกยอด รายละเอียดตามภาคผนวก

(๓-๒) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

(๓-๓) ธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำความธุรกรรมดังกล่าวด้วย

คำอธิบาย “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย”^๖

กรณีที่สหกรณ์พิจารณาอนุมัติสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า หรือรับทำธุรกรรมกับลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว หากสหกรณ์พบเหตุดังต่อไปนี้ สหกรณ์จำเป็นต้องดำเนินการตรวจสอบหรือสืบสวนเบื้องต้น เมื่อลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แจ้งความประสงค์ขอทำธุรกรรมหรือได้ทำธุรกรรมที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

^๖ ข้อ ข. เป็นการนำเสนอเพื่อขยายความเข้าใจใน คำนิยาม “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย” ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓.

- ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น กรณีที่พนักงานใช้ดุลยพินิจพิจารณาได้ว่า ลูกค้าเจตนาแจ้งความประสงค์ขอทำธุรกรรมในวงเงินที่ใกล้เคียงกับวงเงินที่กฎหมายกำหนด เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้สหกรณ์ต้องรายงานธุรกรรมของตน หรือการแอบอ้างเป็นผู้อื่นเพื่อมาทำธุรกรรมกับสหกรณ์ เป็นต้น

- ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน เช่น กรณีที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ขอทำธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นที่อยู่ในรายชื่อผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือลูกค้าเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานรายชื่อผู้ที่กระทำความผิดหรือมีประวัติกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน หรือลูกค้าที่มีคำสั่งยึดอายัดจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน

- ธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน เช่น ธุรกรรมที่สหกรณ์ใช้ดุลยพินิจแล้วเห็นว่า เป็นธุรกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน

ข้อ ๓. ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน^๗

ข้อ ก. ธุรกรรมที่กระทำโดยบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับยกเว้น กล่าวคือ ธุรกรรมที่ลูกค้าได้แก่บุคคลหรือองค์กรต่อไปนี้ เป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรายงาน

ก-๑ พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ พระรัชทายาท หรือพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า

ก-๒ รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ก-๓ มูลนิธิ ดังต่อไปนี้

- มูลนิธิชัยพัฒนา
- มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
- มูลนิธิสายใจไทย

ข้อ ข. ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ประเภทอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๘๒ (การครอบครองปรปักษ์) หรือมาตรา ๑๔๐๑ (การระจำยอม) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ค. ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภท อสังหาริมทรัพย์อื่น ที่ไม่ใช่ เรือกำปั่น เรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือรถยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ ยานพาหนะ เครื่องมือหรือเครื่องจักรกล และธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น เชื้อ คริปโต ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารทางการเงิน

หมายเหตุ: ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน หมายถึง ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานในประเภท ธุรกรรมเงินสด ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ที่ประเมินราคาได้ ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์และการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกรรมเงินสดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์และการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เท่านั้น แต่ไม่รวมถึง

^๗ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ดังนั้น สหกรณ์ยังคงมีหน้าที่รายงาน “ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน” หากพบว่า ธุรกรรมดังกล่าวเป็น “ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย”

ข้อ ๔ แบบรายงานและวิธีส่งรายงานธุรกรรม^๔

ตาราง : ผู้จัดทำรายงานธุรกรรม

แบบรายงาน	ระยะเวลาส่งรายงาน	ผู้รอกแบบรายงาน	ผู้ส่งรายงาน
ปง ๑-๐๑	ภายใน ๗ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ ๑๕ และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรม	เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ โดยให้ผู้บันทึกข้อเท็จจริงลงลายมือชื่อ และเขียนชื่อและนามสกุลด้วยลายมือบรรจงกำกับไว้	สหกรณ์ที่รับทำธุรกรรม
ปง ๑-๐๒	ภายใน ๗ วันนับแต่วันถัดจากวันที่ ๑๕ และวันสิ้นเดือนของเดือนที่มีการทำธุรกรรม	พร้อมกับระบุวัน เดือน ปี ที่บันทึกข้อเท็จจริงไว้ด้านบนขวาของช่อง แบบฟอร์ม	
ปง ๑-๐๓	ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย		

ตาราง : จำนวนเงินสด มูลค่าธุรกรรมและแบบรายงานธุรกรรม^๕

ประเภทธุรกรรม	จำนวนเงินสด/มูลค่าธุรกรรม	แบบรายงาน
ธุรกรรมที่ใช้เงินสด	ธุรกรรมที่ใช้เงินสดตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป	ปง ๑-๐๑
ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน (เฉพาะอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์พิเศษ เช่น ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องจักรกล และสินทรัพย์ดิจิทัล ที่ไม่ได้รับยกเว้นตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๕)	ทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป (ไม่ต้องพิจารณาถึงมูลค่าของการทำธุรกรรม) ^{๑๐}	ปง ๑-๐๒
ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ไม่จำกัดจำนวนครั้ง จำนวนเงินสด หรือมูลค่าธุรกรรม	ปง ๑-๐๓

วิธีส่งรายงานธุรกรรม และระยะเวลาในการส่งรายงานธุรกรรม

(๑) วิธีการส่งรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน

สหกรณ์ สามารถส่งรายงานธุรกรรมทุกประเภทได้ โดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

ก. ยื่นรายงานธุรกรรมต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน โดยมีหลักฐานการส่งที่ชัดเจน

ข. ส่งรายงานธุรกรรมตามแบบรายงานทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยมีหลักฐานการส่งที่ชัดเจน หรือส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) หรือไปรษณีย์เอกชน ซึ่งสามารถตรวจสอบผู้รับปลายทางได้

^๔ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

^๕ ตามกฎกระทรวงกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินสดและมูลค่าทรัพย์สินในการทำธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๙.

^{๑๐} มูลค่าที่สูงที่สุดโดยพิจารณาจากราคาประเมินของสำนักงานที่ดินหรือของสหกรณ์ หรือราคาซื้อขาย อย่างไม่อย่างหนึ่ง

ค. ส่งรายงานธุรกรรมเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กำกับและส่งด้วยวิธีที่สำนักงานประกาศกำหนด

ข้อ ๕. ระยะเวลาและขั้นตอนการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ก. ระยะเวลาในการรายงาน

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๒ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๓) ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**

“**วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งคือวันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสถาบันการเงิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐ วรรคสอง^{๑๑} รวมตลอดถึงบุคคลผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนสถาบันการเงินด้วย)

สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและทำความเข้าใจกับผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานพบเหตุอันควรสงสัยเอง

กล่าวคือ เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้สถาบันการเงินรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**

“**วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ปง.

๒) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจาก สำนักงาน ปง. สำนักงานตำรวจ หรือสถานีตำรวจ สถาบันการเงินสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณา โดยอาจตรวจสอบการทำธุรกรรมของลูกค้า รายที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่รับคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวโดยใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงเหตุอันควรสงสัยในการทำธุรกรรม

^{๑๑} ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๐ วรรคสอง “ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล”

ของลูกค้ารวมตลอดถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้าหรือผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลูกค้าที่เกิดขึ้นก่อนได้รับคำสั่ง ยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากสำนักงาน ป.ป.ง. หากพบว่าการทำธุรกรรมใดก่อนนั้นหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องมีเหตุอันควรสงสัย ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ป.ป.ง.

๒.๒) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส ให้สถาบันการเงินพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ป.ป.ง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย**

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่สถาบันการเงินทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สำหรับกรณีนี้ วันที่สถาบันการเงินทราบ หมายถึง วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ การตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติควรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและทำความเข้าใจเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (ทั้งนี้ไม่ควรเกิน ๗ วัน)

ข. ขั้นตอนการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

สหกรณ์ มีหน้าที่ในการตรวจสอบธุรกรรมทั้งหมดของลูกค้าแต่ละราย เพื่อพิจารณาว่า ในการทำธุรกรรมแต่ละครั้ง หรือแต่ละกลุ่มธุรกรรมของลูกค้า มีความผิดปกติอันจะเข้าข่ายเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งต้องรายงานต่อสำนักงานหรือไม่ โดยกระบวนการในการตรวจสอบธุรกรรมจนถึงการส่งรายงานต่อสำนักงาน ควรกำหนดเป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎกระทรวงว่าด้วยการบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เมื่อมีการตรวจพบพฤติกรรมการทำธุรกรรมที่ผิดปกติของลูกค้ารายหนึ่งรายใด

ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินของลูกค้า ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมครั้งอื่นๆของลูกค้าที่อาจเกี่ยวข้องกับธุรกรรมที่พบว่าผิดปกติ (ในกรณีที่ตรวจสอบได้)

ขั้นตอนที่ ๓ รายงานผลการตรวจสอบและผลการวิเคราะห์ให้แก่ผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหารที่มีอำนาจในการตรวจสอบธุรกรรมที่อาจมีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้า

ขั้นตอนที่ ๔ กรณีที่เห็นควรรายงานต่อสำนักงาน ผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหารที่มีอำนาจดังกล่าว ลงนามอนุมัติเพื่อส่งรายงานธุรกรรมของลูกค้า เป็น ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ข้อ ๗. การเก็บรักษาข้อมูลการรายงานธุรกรรม

ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต้องเก็บรักษา สำเนารายงานธุรกรรม (กรณีรายงานด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ หรืออื่น ฌ สำนักงาน) ที่ได้รายงานต่อสำนักงาน หรือเก็บรายงานธุรกรรมในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (กรณีรายงานโดยส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์) ไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปีนับแต่วันที่ลูกค้าทำธุรกรรม

ทั้งนี้เนื่องจากในกระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า จำเป็นต้องใช้ข้อมูลการรายงานธุรกรรม มาใช้ในกระบวนการดังกล่าวด้วย จึงแนะนำให้เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า เท่ากับการเก็บข้อมูลของการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ภาคผนวก

คำถามเกี่ยวกับการรายงานธุรกรรมการใช้เงินสดที่พบบ่อยของสหกรณ์

๑. สหกรณ์ต้องรายงานเฉพาะธุรกรรมที่สมาชิกนำเงินสดที่เป็นธนบัตรหรือเหรียญกษาปณ์มาทำธุรกรรม เช่น การฝาก การถอน ชื้อหุ้น ชำระหนี้ หรือสหกรณ์ส่งมอบเงินกู้ให้แก่สมาชิก ที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๒ ล้านบาทขึ้นไป แต่ไม่รวมถึงการทำธุรกรรมการโอนผ่านธนาคาร หรือการใช้เช็คในการฝาก/ถอน หรือสหกรณ์ส่งมอบเงินให้สมาชิกเป็นเช็ค

๒. การโอนมูลค่าเงินระหว่างบัญชีเงินฝากของสมาชิกที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๒ ล้านบาทขึ้นไป ต้องถือว่าเป็นการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด เนื่องจากตามหลักแล้วเป็นการถอนเงินสดจากบัญชีหนึ่งไปฝากในอีกบัญชีหนึ่ง เพราะสหกรณ์ไม่มีผลิตภัณฑ์การโอนเงิน ซึ่งผู้ให้บริการต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้นธุรกรรมนี้จึงต้องรายงานเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสด เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการของบัญชีของสมาชิกเพียงรายเดียวที่โอนมูลค่าเงินระหว่างบัญชีของตนเอง หรือการโอนเงินกู้ของสหกรณ์เข้าบัญชีของสมาชิก เช่นนี้ไม่ต้องรายงาน

๓. การส่งมอบเงินกู้ที่เป็นเงินสดหากมีการหักกลบหนี้ก่อนส่งมอบเงินกู้ให้ใช้มูลค่าเงินสดที่จะส่งมอบให้แก่สมาชิกที่เป็นยอดหลังจากหักกลบหนี้แล้ว มาพิจารณา หากยอดที่ส่งมอบหลังหักกลบหนี้แล้วยังมีมูลค่าตั้งแต่ ๒ ล้านบาทขึ้นไป ค่อยรายงานมายังสำนักงาน

ตัวอย่างในการพิจารณาการรายงานธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน

๑ กรณีธุรกรรมหนึ่ง เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหนึ่งตัวทรัพย์สิน ให้รายงานเมื่อ ทรัพย์สินนั้นมีมูลค่าตั้งแต่ ห้าล้านบาทขึ้นไป อาทิ กรณีที่มีการจดจำนองที่ดินหลายแปลง และแต่ละแปลงมีมูลค่าตั้งแต่ ๕ ล้านบาทขึ้นไปทั้งสิ้น สหกรณ์ก็สามารถรายงานรวมกันใน ๑ ฉบับ

๒ กรณีธุรกรรมหนึ่ง เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหลายตัวทรัพย์สินร่วมกัน ให้รายงานเมื่อ ทรัพย์สินทุกตัวทรัพย์สิน มีมูลค่ารวมกัน ตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป อาทิ กรณีที่มีการจดจำนองที่ดินหลายแปลง แต่ละแปลงมีมูลค่าต่ำกว่าห้าล้านบาท แต่เมื่อรวมกันแล้ว มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นห้าล้านบาทขึ้นไป สหกรณ์มีหน้าที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน โดยรายงานรวมกันใน ๑ ฉบับ

๓ กรณีธุรกรรมหนึ่ง เกี่ยวข้องกับที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างในอนาคต ให้พิจารณารายงานเฉพาะ กรณีที่ที่ดินเปล่า (ไม่รวมมูลค่าสิ่งปลูกสร้างในอนาคต) มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป

๔ กรณีธุรกรรมหนึ่ง เป็นการเพิ่มวงเงินในการกู้ยืม ซึ่งเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินค้ำประกัน ซึ่งได้เคยรายงานธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในสัญญากู้ยืมฉบับแรก(ก่อนเพิ่มวงเงิน)มาแล้ว ไม่ต้องรายงานอีก เนื่องจากสำนักงาน พิจารณาถึงมูลค่าทรัพย์สินเป็นหลัก มิใช่มูลค่าการกู้ยืมในสัญญา

๕ กรณีธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินหนึ่ง สหกรณ์เคยรายงานต่อสำนักงานแล้ว ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงสิทธิในทรัพย์สิน (เปลี่ยนชื่อเจ้าของทรัพย์สิน) สหกรณ์ต้องรายงานต่อสำนักงาน แต่หากเป็นการเปลี่ยนชื่อผู้กู้ยืมในสัญญา ซึ่งมีได้กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สิน สหกรณ์ไม่ต้องรายงาน)

๖ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป โดยสหกรณ์สลักหลังมอบให้ลูกค้าไปดำเนินการโอนที่สำนักงานที่ดินเอง โดยไม่มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไปด้วย สหกรณ์ยังคงมีหน้าที่รายงานธุรกรรมดังกล่าวอยู่

๗ กรณีธุรกรรมการไถ่ถอนหลักประกันอันเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป เนื่องจากมีการปิดบัญชีชำระหนี้ สหกรณ์ต้องรายงานต่อสำนักงาน

๘ กรณีที่เป็นธุรกรรมการจำนองที่ดินจำนวนหลายแปลง และมีการไถ่ถอนแต่ละแปลงไม่พร้อมกันในคราวเดียว ให้สหกรณ์รายงานธุรกรรม เมื่อการไถ่ถอนแต่ละครั้ง เป็นการไถ่ถอนทรัพย์สินที่มีมูลค่าถึงห้าล้านบาทขึ้นไป

๙ กรณีที่มีธุรกรรมเกี่ยวกับการไถ่ถอนจำนอง และสหกรณ์มีการสลักหลังไถ่ถอนจำนองไว้ แม้ลูกค้าจะมารับโฉนดหรือเอกสารสิทธิ์คืนในภายหลัง ก็ให้ถือว่า วันที่สหกรณ์สลักหลังไถ่ถอน เป็นวันที่ทำธุรกรรม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสิทธิเหนือทรัพย์สินตามกฎหมายเกิดขึ้นในวันที่สหกรณ์สลักหลังปลดจำนอง

อย่างไรก็ดี สำหรับธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภท การโอนเงินหรือการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นธุรกรรมที่สถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ หรือสถาบันการเงินประเภทที่เป็นผู้ให้บริการในเครือข่ายบาทเน็ต เครือข่ายบัตรเครดิต เครือข่ายการส่งมูลค่าเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และ ผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งสหกรณ์มีได้อยู่ในขอบเขตดังกล่าว จึงไม่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่เกี่ยวกับการโอนเงินหรือชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ตัวอย่างธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

สหกรณ์ มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย เมื่อพบว่า ลูกค้ามีการทำธุรกรรมหรือขอทำธุรกรรมที่มีความผิดปกติไปจาก แนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ทางธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์

พฤติกรรมที่สหกรณ์ อาจพิจารณาตรวจสอบ เพื่อรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ได้แก่

๑. กรณีที่สมาชิกขอซื้อหุ้นสหกรณ์จำนวนมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับฐานะของสมาชิก
๒. กรณีที่สมาชิก มีการฝากเงิน (ไม่ว่าจะเป็นเงินสดหรือโอนเงินจากสถาบันการเงินหรือเช็ค) จำนวนมาก ซึ่งไม่แจ้งที่มาของเงิน หรือแจ้งที่มาอย่างไม่สมเหตุสมผล หรือไม่สอดคล้องกับฐานะของสมาชิก
๓. กรณีที่สมาชิก ขอสินเชื่อ หรือจำนอง จำนำ ทรัพย์สินในมูลค่าสูง และสามารถนำเงินมาไถ่ถอนหรือชำระหนี้คืนได้ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ ในระยะเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งพิจารณาได้ว่า ไม่สอดคล้องกับรายได้หรือฐานะของสมาชิก

๔. กรณีที่สหกรณ์มีการเปิดขายตัวสัญญาใช้เงินหรือตราสารระดมทุนอื่นๆ เพื่อการระดมทุน และลูกค้าหรือผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวรายหนึ่งรายใด ซื้อตราสารดังกล่าวในมูลค่าสูงผิดปกติ และหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะหรือรายได้ หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรม

๕. กรณีที่สหกรณ์ ตรวจสอบพบว่า ลูกค้ามีความเกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย หรือการกระทำความผิดที่หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อไว้ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การจัดให้ลูกค้าแสดงตน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินสามารถจัดให้ลูกค้าแสดงตนได้อย่างถูกต้องตามหลักการแห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

บทนำ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๒๐ กำหนดให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว โดยมีอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (ประกาศ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒)

การแสดงตนของลูกค้า จะทำให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ สามารถทราบถึงข้อมูลอันบ่งชี้ว่า ลูกค้ารายนั้น เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีตัวตนซึ่งกฎหมายรับรอง และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ซึ่งเมื่อปรากฏเหตุอันควรสงสัยในการทำธุรกรรมครั้งหนึ่งครั้งใดของลูกค้า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จะสามารถรายงานข้อมูลของผู้ทำธุรกรรมให้แก่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างครบถ้วนและเป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง ทั้งนี้ในการจัดให้ลูกค้าแสดงตนผู้มีหน้าที่รายงานสามารถแจ้งกับลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวว่าปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้

อย่างไรก็ดี วิธีการจัดให้ลูกค้าแสดงตนจำเป็นจะต้องได้รับการตีความและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการให้บริการสำหรับสถาบันการเงินในประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สมเจตนากรมในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน สำนักงานจึงจำเป็นต้องจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับผู้มีหน้าที่รายงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างบรรลุผล

คำนิยาม

“ผู้มีหน้าที่รายงาน” หมายความว่า สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

“ลูกค้า” หมายความว่า บุคคลธรรมดา นิติบุคคล หรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ซึ่งสร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

“บุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตกลงกันทางกฎหมายให้เป็นผู้ครอบครอง ใช้ จำหน่าย หรือบริหารจัดการทรัพย์สินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอีกฝ่ายหนึ่ง

“การจัดให้ลูกค้าแสดงตน” หมายความว่า การดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลของลูกค้าและการดำเนินการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลการแสดงตน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖

“ธุรกรรม” หมายความว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำนิติกรรม สัญญาหรือการดำเนินการใด ๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน และให้รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ และรวมถึงการทำธุรกรรมที่ต่อเนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ และธุรกรรมที่กระทำในครั้งหนึ่งครั้งใดของผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

“ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ” หมายความว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายฝ่ายหนึ่งกับสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ อีกฝ่ายหนึ่งที่สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้าหรือทางวิชาชีพของสถาบันการเงินและผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ อย่างต่อเนื่องหรือในช่วงระยะเวลาที่ตกลงกัน เช่น เปิดบัญชีเงินฝาก สินเชื่อ ซื้อขายหลักทรัพย์ บัญชีซื้อขายหน่วยลงทุน สมัครงานอาชีพสหกรณ์ ทำสัญญาประกันภัย บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์แบบเติมเงินได้ การเปิดใช้กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ การทำสัญญาขอ เป็นต้น

“ธุรกรรมเป็นครั้งคราว” หมายความว่า ธุรกรรมที่สร้างขึ้นระหว่างบุคคลธรรมดา นิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายกับผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้าหรือทางวิชาชีพของผู้ที่มีหน้าที่รายงาน โดยไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจต่อกัน เช่น การใช้เงินสดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ การซื้อขายสินค้า เป็นต้น

“แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” หมายความว่า แหล่งข้อมูลที่มีการให้ข้อมูลหรือจัดทำข้อมูลอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ หรือมีการอ้างอิง เพื่อให้ประชาชน หรือกลุ่มธุรกิจกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด สามารถเข้าถึงได้เพื่อตรวจสอบหรือทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ เช่น แหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล รวมถึงเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

ข้อ ๑ ธุรกรรมที่ผู้ที่มีหน้าที่รายงานต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน

๑) กรณีลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานดังกล่าวจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว กรณีนี้ ผู้ที่มีหน้าที่รายงานสามารถจัดให้ลูกค้าแสดงตนในตอนที่ถูกคามาสสร้างความสัมพันธ์ในครั้งแรกก็เพียงพอ อย่างไรก็ตามในการทำธุรกรรมครั้งต่อไปผู้ที่มีหน้าที่รายงานอาจขอทบทวนข้อมูลของลูกค้าว่ายังเป็นปัจจุบันอยู่หรือไม่

๒) กรณีลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวกับผู้ที่มีหน้าที่รายงาน เพื่อใช้บริการทางการเงิน ทางธุรกิจ ทางการค้า หรือทางวิชาชีพของผู้ที่มีหน้าที่รายงาน ให้ผู้ที่มีหน้าที่รายงานจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรม ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การให้บริการรับชำระเงินแทนในแต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป

(๒) การให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์หรือการให้บริการโอนเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในแต่ละครั้งมีมูลค่าตั้งแต่ห้าหมื่นบาทขึ้นไป

(๓) การทำธุรกรรมอื่นๆ นอกจาก (๑) และ (๒) ไม่ว่าครั้งเดียวซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป หรือหลายครั้งที่มีความต่อเนื่องซึ่งมีมูลค่ารวมกันตั้งแต่หนึ่งแสนบาทขึ้นไป โดยในการทำธุรกรรมที่มีความต่อเนื่องดังกล่าวผู้ที่มีหน้าที่รายงานควรกำหนดระยะเวลาของการทำธุรกรรมที่ต่อเนื่องไว้อย่างน้อย ๑ วันทำการ ทั้งนี้อาจกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานกว่านี้ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการของลูกค้า โดยให้กำหนดไว้ในนโยบายหรือระเบียบวิธีการในการรับลูกค้าของผู้ที่มีหน้าที่รายงาน

ข้อ ๒ การแสดงตนของลูกค้าประเภทบุคคลธรรมดา

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมครั้งคราวผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีพบหน้าหรือไม่พบหน้า โดยพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงของบริการหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สร้างความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวนั้น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ลำดับ	ข้อมูลที่ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงไม่ต่ำ (เสี่ยงกลาง หรือ สูง)	ผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ	คำอธิบาย
๑	ชื่อเต็ม	✓	✓	-
๒	วัน เดือน ปีเกิด	✓	✓	-
๓	- เลขประจำตัวประชาชน - และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงเลขหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ - หรือเลขประจำตัวในเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี	✓	✓	กรณีต่างด้าว เอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ เช่น บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งออกโดยกระทรวงแรงงาน เป็นต้น
๔	- ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบันกรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน - และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดงประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย - เว้นแต่กรณีคนต่างด้าวที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศไทย ให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบัน	✓	✓	หากที่อยู่ปัจจุบันต่างจากที่อยู่ตามบัตรประชาชนหรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ต้องระบุทั้งสองแห่ง แต่หากเป็นที่เดียวกันควรมีการบันทึกไว้ด้วยว่าเป็นที่อยู่เดียวกัน
๕	ข้อมูลการติดต่อ เช่น หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์	✓	✓	กรณีที่ลูกค้าแจ้งว่า ไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ ให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นข้อมูลการติดต่อได้โดยอนุโลม
๖	<u>หลักฐาน</u> ของเลขประจำตัวประชาชน และในกรณีที่เป็นคนต่างด้าว ให้แสดง <u>หลักฐาน</u> หนังสือเดินทาง หรือ <u>หลักฐาน</u>	✓		การเก็บหลักฐานดังกล่าวอาจเก็บเป็นสำเนาเอกสาร หรือ เก็บโดยวิธีอื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ภาพถ่าย หรือดึงข้อมูลจากหน่วย

	เลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้ หรือเอกสารสำคัญประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ ในกรณีที่มี			เก็บข้อมูลบนบัตร (IC Chip/ NFC) ก็ได้
๗	ข้อมูลอาชีพ รวมทั้งชื่อและสถานที่ตั้งของที่ทำงาน	✓		<p>ให้ระบุประเภทการประกอบอาชีพ ซึ่งควรมีรายละเอียดหรือตำแหน่งที่ชัดเจน เช่น รับจ้าง (พนักงานทำความสะอาด ขับรถรับจ้างทำเกษตร ตัดต่อวิดีโอ ออกแบบอิสระ โปรแกรมเมอร์อิสระ) หรือ ข้าราชการ (เช่น นิติกรระดับ... ผู้อำนวยการส่วนพัสดุ ปลัด...) เป็นต้น</p> <p>ในส่วนสถานที่ทำงานให้ระบุชื่อสถานประกอบการงานของลูกค้า รวมถึงที่ตั้งของสถานที่ทำงานโดยอย่างน้อยควรระบุอำเภอและจังหวัด ทั้งนี้ หากปรากฏว่า ลูกค้าไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ (ดำรงชีพได้ด้วยเงินมรดก หรือมีผู้เลี้ยงดู เช่น แม่บ้านดูแลลูก หรือกรณีอื่นๆ) หรือลูกค้าประกอบอาชีพที่ไม่มีที่ทำงานเป็นหลักแหล่ง สามารถกำหนดให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่ปัจจุบันเป็นที่อยู่ที่ทำงานได้โดยอนุโลม กรณี นักเรียนนักศึกษาสามารถระบุได้ทั้งที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และสถานศึกษา</p>
๘	ลายมือชื่อผู้ทำธุรกรรม	✓		<p>หมายความรวมถึง รูปถ่ายของลายมือชื่อ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ข้อมูล Biometric ของลูกค้า</p>

หมายเหตุ: กรณีผลิตภัณฑ์เสี่ยงต่ำ แม้ว่าไม่ได้กำหนดให้ขอหลักฐาน แต่อย่างไรก็ตามผู้มีหน้าที่รายงานยังต้องมีกระบวนการที่สามารถพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความแท้จริงของข้อมูลและหลักฐานประกอบการแสดงตนของลูกค้าให้ได้ ดังนั้นหากผู้มีหน้าที่รายงานยังไม่มีกระบวนการอื่นใดที่น่าเชื่อถือเพียงพอ ก็ควรขอหลักฐานจากลูกค้าเพื่อใช้ในการดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าว

ข้อ ๒. ลูกค้ายินดีบุคคล

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าที่ประสงค์จะสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมครั้งคราวไม่ว่าจะเป็นกรณีพบหน้าหรือไม่พบหน้า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- ๑) ซ่อนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย (ที่ปรากฏในเอกสารสำคัญต่างๆ)
- ๒) ประเภทกิจการและวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการ
- ๓) เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร (เฉพาะนิติบุคคลหรือเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายที่รัฐกำหนดให้ต้องเสียภาษีอากร)
 - ๔) สถานที่ตั้งและหมายเลขโทรศัพท์ รวมถึงข้อมูลการติดต่ออื่น เช่น ที่อยู่อิเล็กทรอนิกส์
 - ๕) ชื่อเต็มของผู้มีอำนาจลงนามแทนนิติบุคคลทุกราย
 - ๖) ข้อมูลของ “บุคคลที่ได้รับมอบอำนาจทอดสุดท้ายให้ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์และทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม” อันได้แก่
 - ก. ชื่อเต็ม ได้แก่ ชื่อตัว ชื่อกลาง(ถ้ามี) และชื่อสกุล
 - ข. วันเดือนปีเกิด
 - ค. เลขประจำตัว
 - กรณีคนไทย หมายถึง เลขประจำตัวประชาชน
 - กรณีคนต่างด้าว หมายถึง เลขหนังสือเดินทางที่ปรากฏบนหน้าหนังสือเดินทาง หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลหรือหน่วยงานรัฐเจ้าของสัญชาติออกให้เพื่อรับรองสิทธิใดๆตามกฎหมาย หรือเลขประจำตัวที่รัฐบาลไทยออกให้ตามเอกสารสำคัญประจำตัว
 - ง. ที่อยู่
 - กรณีคนไทย ที่อยู่ตามบัตรประจำตัวประชาชน หรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และที่อยู่ปัจจุบัน กรณีที่ไม่ได้อาศัย ณ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน
 - กรณีที่เป็นคนต่างด้าวให้แสดงประเทศเจ้าของสัญชาติและที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย เว้นแต่กรณีคนต่างด้าวที่ไม่มีที่อยู่ในประเทศไทย ให้ใช้ที่อยู่ปัจจุบัน
 - ๗) ลายมือชื่อผู้รับมอบอำนาจทอดสุดท้าย
 - ๘) หลักฐานที่แสดงถึงการรับรองสถานภาพความเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย ที่น่าเชื่อถือ
 - ก. ลูกค้าที่เป็นนิติบุคคลทั่วไป ให้ขอหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้ไม่เกินหกเดือน ส่วนกรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ให้ขอหลักฐานการเป็นนิติบุคคลที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน
 - ข. ลูกค้าที่เป็นส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้ขอหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ
 - ค. ลูกค้าที่เป็นสหกรณ์ มูลนิธิ สมาคม สโมสร วัด มัสยิด ศาลเจ้า และนิติบุคคลอื่นในลักษณะเดียวกัน ให้ขอหนังสือแสดงความประสงค์ในการทำธุรกรรม หนังสือแสดงการจดทะเบียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ

ข้อ ๓. การแสดงตนของลูกค้าซึ่งเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมาย

(๑) กรณีเป็นการตกลงกันระหว่างบุคคลธรรมดา อย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาแล้วแต่กรณี โดยจัดให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน

(๒) กรณีเป็นการตกลงกันระหว่างนิติบุคคล อย่างน้อยต้องแสดงข้อมูลตามที่เช่นเดียวกับนิติบุคคล โดยจัดให้นิติบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจมาสร้างความสัมพันธ์หรือทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวแสดงตน

ในการนี้ ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ ขอสำเนาหนังสือหรือเอกสารสำคัญที่แสดงว่าได้มีการตกลงกันให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่มีการตกลงกันทางกฎหมายด้วย

ข้อ ๔. กรณีที่ลูกค้ายอมมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาสร้างความสัมพันธ์แทน หรือทำธุรกรรมแทน

ก. กรณีที่ลูกค้ายอมมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาสร้างความสัมพันธ์แทน

กรณีที่ลูกค้าบุคคลธรรมดา มอบอำนาจหรือมอบหมายให้ผู้อื่นมาสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงานแทน ผู้มีหน้าที่รายงานต้องพิจารณาถึงหลักการต่อไปนี้

(๑) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องรู้จักลูกค้าของตนเสมอ

(๒) ผู้มีหน้าที่รายงานต้องรู้จักบุคคลที่ลูกค้ายอมมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน เนื่องจาก อาจเกี่ยวข้องกับกรณีที่ ผู้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงจากการทำธุรกรรมก็ได้ แต่ผู้มีหน้าที่รายงานไม่จำเป็นต้องรู้จักผู้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจหรือไว้วางใจให้สร้างความสัมพันธ์ มากเท่ากับลูกค้า

ข. กรณีที่ลูกค้ายอมมอบหมายให้บุคคลอื่นมาทำธุรกรรมแทน

การมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนเป็นครั้งคราว ต้องมีการมอบอำนาจ หรือมอบฉันทะมาเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งนั้น กระทำการในนามของลูกค้า ไม่เป็นผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แต่หากไม่มีการมอบอำนาจหรือมอบฉันทะอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องถือว่าเป็นผู้ทำธุรกรรมครั้งคราว เช่น การฝากเงินเข้าบัญชีบุคคลอื่นโดยไม่มีการมอบอำนาจหรือมอบฉันทะอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร ต้องถือว่าเป็นการทำธุรกรรมครั้งคราว

ข้อ ๕. การตรวจสอบข้อมูลการแสดงตน

เมื่อผู้มีหน้าที่รายงาน ได้รับข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าตามที่กำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่รายงานจะต้องตรวจสอบเบื้องต้น เกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว โดยพิจารณาตามแนวทางดังนี้

ก. พิสูจน์ทราบตัวตนและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล หมายถึง พิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าว่าเป็นเจ้าของข้อมูลและหลักฐานจริง เช่น ตรวจสอบว่าหน้าตาของลูกค้าตรงกับรูปบนบัตรประจำตัวประชาชน และตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า ลูกค้า ได้ให้ข้อมูลการแสดงตน ครบถ้วนทุกข้อ

ข. ตรวจสอบข้อมูลที่ควรจะมี เพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากลูกค้า ในที่นี้ ได้แก่ ข้อมูลที่ลูกค้าอาจจะมีและยังแจ้งไม่ครบถ้วน อาทิ สถานที่สะดวกติดต่อที่ไม่ใช่ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือสถานที่ประกอบการหลักที่นอกเหนือไปจากสถานที่ตั้งตามหนังสือรับรองทางทะเบียน แล้วแต่กรณี อาชีพที่สองหรืออาชีพเสริม หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อที่อาจมีมากกว่าหนึ่งหมายเลข เป็นต้น

ค. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐาน แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

ค-๑ การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ในที่นี้หมายถึง บรรดาข้อมูลแสดงตนของลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ตรวจสอบให้แน่ใจว่า ได้บันทึกหรือระบุข้อมูลตามที่ลูกค้าแจ้งไว้อย่างถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้ง

ค-๒ การตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน ในที่นี้ หมายถึง หลักฐานที่กฎหมายกำหนดให้ลูกค้าแสดงต่อผู้มีหน้าที่รายงาน ซึ่งได้แก่ หลักฐานที่รับรองความมีอยู่จริง หรือสภาพตามกฎหมายของ

ลูกค้าที่ออกโดยราชการหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือ ซึ่งวิธีการตรวจสอบความถูกต้องนี้ ในเบื้องต้น ผู้มีหน้าที่รายงาน มีหน้าที่ตรวจสอบความแท้จริงของหลักฐานตามวิสัยของวิญญูชน โดยพิจารณาด้วยความชำนาญในการ ประกอบอาชีพของผู้มีหน้าที่รายงาน ดังนั้น การปลอมแปลงหลักฐาน ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยสายตา ย่อมเกินกว่าวิสัยที่จะพนักงานของผู้มีหน้าที่รายงานจะตรวจสอบได้ โดยอาจพิจารณาถึงลำดับความ น่าเชื่อถือของเอกสารดังต่อไปนี้ เช่น

๑) ความน่าเชื่อถือลำดับที่หนึ่ง ดังนี้

- ลูกค้าคนไทย ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน
- ลูกค้าต่างชาติ ได้แก่ หนังสือเดินทาง
- ลูกค้านิติบุคคล ได้แก่ ตันฉบับหนังสือรับรองการจดทะเบียนที่นายทะเบียนออกให้

ไม่เกินหกเดือน หรือในกรณีที่ไม่ใช่นิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย ได้แก่ หลักฐานการเป็นนิติบุคคล ที่หน่วยงานหรือองค์กรที่น่าเชื่อถือรับรองหรือออกให้ไม่เกินหกเดือน หรือหากเป็นนิติบุคคลประเภทอื่น ได้แก่ หลักฐานตามที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๖

๒) ความน่าเชื่อถือลำดับที่สอง

- ลูกค้าคนไทย ได้แก่ บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐ ใบอนุญาตขับขี่
- ลูกค้าต่างชาติ ได้แก่ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว บัตรประกันสังคมที่รัฐออกให้
- ลูกค้านิติบุคคล ได้แก่ สำเนาเอกสารกรณีนี้ควรตรวจสอบระบุตัวตนด้วยวิธีการอื่น

เพิ่มเติม เช่น ตรวจสอบกับฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ทั้งนี้ในการขอตรวจดูเอกสารหลักฐานข้างต้น ผู้มีหน้าที่รายงานควรพิจารณาความน่าเชื่อถือ สำหรับเอกสารหลักฐานที่ยังไม่หมดอายุ เว้นแต่กรณีที่น่าจะเป็นและได้รับการยืนยันจากลูกค้าว่า แม้เอกสาร หลักฐานจะหมดอายุ ข้อมูลสำคัญอันได้แก่ ชื่อเต็ม เลขประจำตัวที่ปรากฏหน้าบัตร รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้มีหน้าที่รายงาน

ง. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหลักฐานด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถเชื่อมโยงไปยังระบบฐานข้อมูลบุคคลหรือนิติบุคคลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวสามารถแสดงข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงของบุคคลหรือนิติบุคคลได้อย่าง ครบถ้วน ซึ่งการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีนี้ ผู้มีหน้าที่รายงาน จะต้องใช้ระบบการตรวจสอบ และฐานข้อมูลที่เป็นระบบที่มีความปลอดภัยในการใช้ตรวจสอบ และเป็นฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ อาทิ ฐานข้อมูล ของหน่วยงานของรัฐผู้ดูแลรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง หรือ ฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น ซึ่งหากผู้มีหน้าที่รายงานเลือกตรวจสอบด้วยวิธีในข้อนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานอาจขอให้ลูกค้าแจ้งเพียงข้อมูล ชื่อเต็ม หมายเลขประจำตัวหรือหมายเลขหนังสือเดินทาง หมายเลขทางทะเบียน หรือหมายเลขประจำตัวผู้เสียภาษี แล้วแต่กรณี ก็ได้

ทั้งนี้ หากพบว่าลูกค้าแจ้งข้อมูลสำคัญไม่ครบถ้วน ผู้มีหน้าที่รายงานต้องไม่อนุมัติความสัมพันธ์ และในกรณีที่พบว่า ลูกค้าแสดงหลักฐานหรือให้ข้อมูลสำคัญไม่ถูกต้อง หรือจงใจปกปิดข้อมูล ซึ่งอาจ พิจารณาได้ว่า เกิดจากการปลอมแปลงหรือการใช้ข้อมูลของผู้อื่นโดยพลการ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดอาญาใดๆ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องไม่อนุมัติสร้างความสัมพันธ์ หรือทำธุรกรรม และอาจใช้ดุลยพินิจ ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาส่งเป็นรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน ก็ได้

หมายเหตุ: - ผู้มีหน้าที่รายงานควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จำเป็นต่อธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ว่าด้วยแนวทางการใช้ดิจิทัลไอดีสำหรับประเทศไทย เรื่อง

การลงทะเบียนและพิสูจน์ตัวตน ที่เหมาะสมกับความเสี่ยง หรือตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่เกี่ยวข้อง

- ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวกับการแสดงตนที่ผู้มีหน้าที่รายงานได้มาจากลูกค้าหรือแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ให้ถือว่าเป็นข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับการแสดงตนตามประกาศนี้ โดยไม่ต้องขอข้อมูลหรือหลักฐานแสดงตนจากลูกค้าอีก

ข้อ ๖. กรณีผู้มีหน้าที่รายงาน มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ

(๑) กรณี พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินี พระรัชทายาท หรือพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้า ขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า เป็นลูกค้าของผู้มีหน้าที่รายงาน ผู้มีหน้าที่รายงานควรจัดให้แสดงข้อมูลตามความเหมาะสม

(๒) กรณี รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นลูกค้า ผู้มีหน้าที่รายงานต้องจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ (โดยตำแหน่ง) จากลูกค้า แสดงข้อมูลตามความเหมาะสม (จัดให้แสดงหนังสือราชการแสดงความจำนงในการทำธุรกรรม หรือหนังสือแต่งตั้ง หรือหนังสือมอบอำนาจ)

ข้อ ๗. กรณีมีหน้าที่รายงานมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการในฐานะ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า”

กรณีที่ มอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการเป็น “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการมอบหมาย ให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” นั้น จัดให้ลูกค้าแสดงตน โดยดำเนินการจัดให้ลูกค้าและผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว แสดงตนและตรวจสอบข้อมูลการแสดงตนตามแนวปฏิบัตินี้ และต้องกำหนดให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” มีหน้าที่ต้องส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า ให้กับผู้มีหน้าที่รายงาน

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงาน มีข้อตกลงต้องดำเนินการตามกฎหมาย ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องกำหนดให้ “ตัวแทนผู้ทำธุรกรรมกับลูกค้า” ดำเนินการกับลูกค้าตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ พร้อมทั้งส่งรายละเอียดของการระบุและตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลตามแนวปฏิบัตินี้ ให้แก่ผู้มีหน้าที่รายงาน

ทั้งนี้หากผู้มีหน้าที่รายงานเป็นตัวแทนรับทำธุรกรรมแทนมีหน้าที่รายงานอื่น ต้องส่งข้อมูลการแสดงตนให้กับผู้มีหน้าที่รายงานตัวการด้วย เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๘. การเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตน

ผู้มีหน้าที่รายงาน ต้องเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตนของลูกค้าไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปีนับแต่วันที่ลูกค้ายุติความสัมพันธ์ หรือวันที่ลูกค้า (ประเภทผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว) ทำธุรกรรม เว้นแต่เลขาธิการฯ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีคำสั่งให้เก็บรักษาข้อมูลของลูกค้ารายหนึ่งรายใดนานกว่าระยะเวลาดังกล่าว

ทั้งนี้ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถพิจารณาเก็บรักษาข้อมูลการแสดงตนด้วยวิธีใดก็ได้ แต่เมื่อสำนักงานฯ ขอให้ผู้มีหน้าที่รายงานส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้ารายใดรายหนึ่งให้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต้องปรากฏว่า

๑) ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถส่งข้อมูลการแสดงตนของลูกค้า ซึ่งเป็นข้อมูลต้นฉบับ หรือ

- ๒) ผู้มีหน้าที่รายงาน สามารถส่งข้อมูลการแสดงผลของลูกค้ายเป็น ฉบับสำเนา ที่รับรองได้ว่า ไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลหลังจากการบันทึกและเก็บรักษาข้อมูลในครั้งแรก
- ๓) กรณีที่ข้อมูลการแสดงผลของลูกค้ายเป็นภาษาต่างประเทศ ผู้มีหน้าที่รายงานต้องแปลเป็นภาษาราชการ (ภาษาไทย) อีกฉบับหนึ่งแนบมาพร้อมกัน หากสำนักงานร้องขอ
- อนึ่ง ผู้มีหน้าที่รายงาน ควรพิจารณาเก็บสำเนาหลักฐานการแสดงผลของลูกค้ายไว้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลการแสดงผลในภายหลัง

ตัวอย่างลักษณะลูกค้ายของแต่ละธุรกิจ

ตัวอย่างด้านล่างเป็นตัวอย่างของการทำธุรกรรมบางประเภทเท่านั้น หากมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่นอกเหนือจากนี้ ให้ผู้มีหน้าที่รายงานจำแนกลักษณะดังกล่าวโดยพิจารณาจากนิยามของการสร้างความสัมพันธ์หรือการทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
ธนาคาร	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีเงินฝาก - -ขอสินเชื่อ - เปิดกระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - การรับชำระเงิน - การรับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ - บุคคลอื่นที่มาฝากเงินเข้าบัญชีของลูกค้าธนาคาร 	ตัวอย่างการทำธุรกรรมครั้งคราวไม่รวมถึงการรับทำธุรกรรมให้กับลูกค้าที่มีการสร้างความสัมพันธ์ไว้แล้ว
บริษัทหลักทรัพย์	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การจองซื้อหลักทรัพย์ - ธุรกรรมเกี่ยวกับการทำคำสั่งซื้อหลักทรัพย์ 	-
บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดบัญชีซื้อขายหน่วยลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกค้าที่มาซื้อ Fund Gift Card เพื่อมอบเป็นของขวัญหรือเพื่อแสดงความยินดีตามเทศกาลต่างๆ ให้กับผู้อื่น 	-
บริษัทประกันชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - สัญญาประกันชีวิต หรือสัญญาประกันภัยอื่นใดที่ได้บริษัทได้รับอนุญาต - สัญญาประกันชีวิตที่มีการสะสมเงินหรือให้เงินปันผลหรือดอกเบี้ยจากการสะสมเงินควบคู่กันกับการประกันชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกประกันกลุ่ม เช่น ลูกจ้างของนิติบุคคลเพื่อสวัสดิการพนักงาน และ - ผู้เอาประกันตามสัญญาประกันภัยไม่เกิน ๑ ปี และไม่ใช่เพื่อการออมเงิน โดยมีสิทธิได้รับเงินจากกรมธรรม์เพื่อการทดแทน (รักษาพยาบาล หรือ มรณกรรม) เท่านั้น เช่น แบบประกันประเภท PA - ผู้รับประโยชน์ตามกรมธรรม์ที่มีการเรียกร้องสินไหมตามสัญญาประกันชีวิต 	“การประกันชีวิตต่อ” (Life Reassurance) ลูกค้าของบริษัทผู้รับประกันชีวิตต่อก็คือ บริษัทประกันชีวิตที่รับประกันชีวิตโดยตรงกับผู้เอาประกัน”
บริษัทประกันวินาศภัย	<ul style="list-style-type: none"> - ทำสัญญาประกันวินาศภัยที่มีความสัมพันธ์ตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ 	สำหรับการประกันภัยต่อลูกค้าของบริษัทผู้รับ

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
		(ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค) ผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕) - กรมธรรม์ประกันภัยสำหรับนักเดินทาง (ไม่จำกัดระยะเวลาของกรมธรรม์ประกันภัย) - กรมธรรม์ประกันภัยสุขภาพ - กรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุ - ลูกค้าที่รับเงินค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัย	ประกันภัยต่อก็คือบริษัทประกันภัย แต่หากบริษัทประกันภัยต่อหรือประกันภัยร่วม เป็นผู้ติดต่อชำระค่าสินไหมทดแทนหรือทำธุรกรรมกับผู้เอาประกันภัยโดยตรง บริษัทประกันภัยต่อหรือประกันภัยร่วมนั้น ต้องจัดให้ผู้เอาประกันภัยนั้นแสดงตนอย่างผู้ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราวด้วย
สหกรณ์	สมาชิก	- ผู้มาธุรกรรมแทนสมาชิก - ผู้มาซื้อสินค้า - ทายาทของสมาชิกกรณีการจัดการมรดกของสมาชิก	-
บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์	- ลูกค้าเงินฝาก และสินเชื่อ ซื้อตราสาร	- ผู้ที่ซื้อทรัพย์สินรอการขายแบบซื้อเสร็จเด็ดขาดในคราวเดียวโดยไม่มีการผ่อนชำระต่อเนื่อง	-
ธุรกิจบริหารสินทรัพย์	ลูกหนี้	- ลูกหนี้ที่นำเงินสดมาชำระหนี้ NPL - ลูกค้านำเงินสดมาซื้อทรัพย์สิน (NPA) ที่บริษัทประกาศขาย	หากไม่สามารถติดต่อ ลูกหนี้ NPL ได้ บริษัทสามารถดำเนินการกำหนดมาตรการที่จะขอข้อมูลจากลูกค้าในโอกาสแรก ตามข้อ ๒๖ (๒) ของกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ ต่อไป
ธุรกิจรับโอนเงินระหว่างประเทศ	- ลูกค้าที่โอนเงินโดยที่ต้องมีการเปิดบัญชี หรือลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิกก่อน	- ลูกค้าที่ถือเงินสดมาโอนที่เคาท์เตอร์ โดยไม่ต้องมีการเปิดบัญชี หรือลงทะเบียนสมัครเป็นสมาชิก	-
รับแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	-	ลูกค้าทั่วไปที่มาแลกเปลี่ยนเงินหน้าร้าน	

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
บัตรเครดิต บัตรเดบิต	ผู้ถือบัตร	-	-
บัตรเงิน อิเล็กทรอนิกส์ แบบเติมเงินไม่ได้	-	ผู้ถือบัตร	-
บัตรเงิน อิเล็กทรอนิกส์ แบบเติมเงินได้	ผู้ถือบัตร	-	-
กระเป๋าเงิน อิเล็กทรอนิกส์ (E-wallet)	ลูกค้าที่เปิดใช้กระเป๋าเงินฯ	-	-
การรับชำระค่า สินค้าและบริการ แทน (Bill payment)	- ผู้ชำระเงินผ่านการโอนเงินหรือ ชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่าน กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ - ร้านค้าหรือนิติบุคคล ที่เป็นผู้ ออกใบแจ้งหนี้หรือใบเรียกเก็บค่า สินค้า	- ผู้มาชำระเงินสดที่เคาเตอร์ รับชำระเงิน	ผู้มาทำธุรกรรมชำระเงิน ตามใบแจ้งหนี้หรือใบเรียก เก็บค่าสินค้า ที่หน้าเคาเตอร์ รับชำระเงิน ถือเป็นผู้ทำ ธุรกรรมครั้งคราว ต้องจัดให้ ผู้นำใบแจ้งหนี้หรือใบเรียก เก็บค่าสินค้ามาชำระ แสดง ตนทุกครั้งก่อนการทำ ธุรกรรมที่มีมูลค่าตั้งแต่ ห้าแสนบาทขึ้นไป
Payment Facilitation	ร้านค้าที่ใช้บริการรับชำระเงิน ผ่านระบบ	-	-
EDC	ร้านค้าที่ใช้เครื่อง EDC	-	-
ที่ปรึกษา ทางการเงิน	ผู้มาทำสัญญาใช้บริการ	-	-
ค้าอัญมณี เพชร พลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับ ด้วยอัญมณี เพชรพลอยหรือ ทองคำ	ลูกค้าที่ซื้อทองแบบอมทอง	ลูกค้าที่ซื้อสินค้า หรือขาย สินค้า	-
คาร์ถยนต์	-	ผู้ซื้อหรือขายรถโดยจ่ายเป็น เงินสดครั้งเดียว	-
ให้เช่าซื้อรถยนต์	ผู้ทำสัญญาเช่าซื้อ	-	-

ธุรกิจ	ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์	ลูกค้าที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว	หมายเหตุ
<p>นายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์</p>	<p>ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์โดยการทำข้อตกลงหรือสัญญาเกี่ยวกับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์กับตัวแทน/นายหน้า ในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง อาทิ มีการตกลงให้ตัวแทน/นายหน้า ดำเนินการเป็นตัวแทนขายอสังหาริมทรัพย์ให้ตลอดทั้งปี ซึ่งหมายความว่า การทำหน้าที่ตัวแทน/นายหน้า ยังคงมีผลตลอดระยะเวลาที่ต่อเนื่อง ตามสัญญาตัวแทน/นายหน้านั้น</p>	<p>ลูกค้าที่ขาย หรือซื้อ โดยตกลงให้นายหน้าหรือตัวแทนทำหน้าที่เป็นคราวๆ ไป โดยไม่มีสัญญาต่อเนื่องระยะยาว ซึ่งในการเป็นตัวแทนหรือนายหน้านั้น เพียงทำหน้าที่ให้เกิดการซื้อขาย หรือเช่า ในครั้งนั้นๆ โดยไม่คำนึงว่าผู้ซื้อและผู้ขาย หรือผู้และผู้ให้เช่าจะชำระเงินตามสัญญาแบบเสร็จเด็ดขาดหรือผ่อนชำระต่อเนื่อง</p>	<p>กระบวนการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ผู้ประกอบอาชีพจะดำเนินการในขณะที่ลูกค้าเข้ามาทำสัญญาตัวแทน/นายหน้า หรือในขณะที่ผู้ประกอบอาชีพสามารถติดต่อคู่กรณีให้ลูกค้าได้ แต่ต้องดำเนินการจัดให้แสดงตนก่อนธุรกรรม การชำระเงินตามสัญญาจะเกิดขึ้น</p>
<p>ค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า</p>	<p>ลูกค้าที่สร้างความสัมพันธ์โดยการทำข้อตกลงหรือสัญญาเกี่ยวกับการซื้อหรือขายสินค้าในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง อาทิ มีการตกลงซื้อสินค้าตลอดทั้งปี และกำหนดปริมาณ ราคา ไว้ในสัญญาอย่างชัดเจน หรือการซื้อสินค้าที่มีการผ่อนชำระในระยะเวลาที่ต่อเนื่อง เป็นต้น</p>	<p>ลูกค้าที่ซื้อสินค้า หรือขายสินค้า ให้กับผู้ประกอบอาชีพเป็นครั้งคราว โดยมีได้มีข้อตกลงหรือสัญญา การซื้อหรือขายสินค้า ในลักษณะที่ต่อเนื่องอย่าง “ลูกค้า” (ลูกค้าส่วนใหญ่ของผู้ประกอบอาชีพนี้ มักจะเป็น ผู้ที่ทำธุรกรรมเป็นครั้งคราว)</p>	<p>-</p>
<p>สินเชื่อส่วนบุคคล</p>	<p>ลูกค้าที่ขอสินเชื่อ</p>	<p>-</p>	<p>-</p>